

Sărăcia care bântuie, ca un coșmar

VOCEA VÂLCII

" Câteva familii din Galicea trăiesc la limita existenței

" hăituiți în permanență de foamete și prea multămizerie, speranța de mai bine se năruie cu fiecare clipă care trece, ca un castel de nisip. Trăiesc de pe azi pe mâine, învârtindu-se fără ieșire în labirintul sumbru al vieții, ca sub un blestem divin aruncat, fără rost, asupra lor. Dumnezeu i-a abandonat suferinței, transformându-le destinul într-un Infern continuu, din care, din păcate, nu există nici măcar o singură cale de scăpare. Locuiesc în case insalubre și dărăpănate, în care soarele abia dacă pătrunde prin ferestrele mici și prea murdare

Undeva, la marginea comunei vâlcene Galicea, câteva familii trăiesc într-o sărăcie inimaginabilă, de coșmar. Condamnați pe nedrept la o existență plină de neajunsuri, acești oameni trăiesc drame interioare atât de profunde, încât, atunci când încerci să le transpui în cuvinte, își pierd din semnificație. Par lipsite de valoare. Hăituiți în permanență de foamete și prea multămizerie, speranța de mai bine se năruie cu fiecare clipă care trece, ca un castel de nisip. Trăiesc de pe azi pe mâine, învârtindu-se fără ieșire în labirintul sumbru al vieții, ca sub un blestem divin aruncat, fără rost, asupra lor. Dumnezeu i-a abandonat suferinței, transformându-le destinul într-un Infern continuu, din care, din păcate, nu există nici măcar o

singurăcale de scă pare. Locuiesc în case insalubre și dărăpănate, în care soarele abia dacă pătrunde prin ferestrele mici și prea murdare.

Crescuți în mizerie

Pentru a ajunge la familia Dicu, trebuie săurci, câteva minute bune, un dâmb noroios, croit printr-o pădure sordidăce-ți dăfiori reci pe șira spinării. Chiar în fața casei, un munte de gunoaie se descompune încet la soare. lângă noi, merge încet și nesigur asistentul social al Primăriei Galicea, o doamnărespectoasăși destul de vorbăreață. Se opintește puțin la urcuș și ne aratăcă undeva, lângă resturile menajere, cineva a săpat niște trepte de pământ, aproape distruse de stihiiile naturii.

Și parcă simți cum sărăcia „respiră” macabru prin porii locuinței, o maghernițăvulgar construită. lângă ea, e o alta mai mică ce seamănăperfect cu un beci. „Aici, zice asistentul, stăbăiatul cel mai mare al lui Dicu, care s-a că sătorit, de curând. Are vreo doi sau trei copii”. Clădirea e atât de mică , încât pare construităpentru o familie de nai. „Or fi acasă?” – am întrebat noi. Pentru câteva minute, rămânem cu toții nemișcați în mijlocul curții, ca încremeniți.

Vinovați doar pentru că există

Deodată, din casăse aud niște râsete de copii. Par că se joacă . „Puștii sunt singuri acasă, cred. Ai lor sunt la muncă sau, cine știe, așa aiurea prin sat” – ne spune asistentul pe un ton foarte scă zut, de parcă ar fi vorbit doar pentru sine. Apasăpe clanță. Intrăm. Casa are două camere mici și murdare și ziduri crăpate și friguroase. Pe o dormezăcu aproape toate arcurile ieșite, doarme o pisică mare. Nu ne bagăîn seamă. Toarce încet cu ochii închiși ca mângâiatăde o mânănevăzută. În încă perea cealaltămai mulți ochișori nevinovați de copil ne privesc blând, cu interes. Sunt cinci băieți. Au picioarele goale, deși afarăvântul șuierăde parcă vrea săaducă cu el sfârșitul lumii – și zdrențele pe care le poartă, curg de pe ei. lângă ușă, un băiețel de vreo trei ani, îmbrăcat doar într-un tricou foarte murdar, strânge la piept o jucă rie ruptă, uzată. Îi spune ceva. Nu am înțeles ce. Puțin mai încolo, cocoțat în pat, un altul stăcu capul în jos, rușinat, frământând de zor, între mânuțele-i mici o perdea înnegrităde la fum. E roșu la Față . „Eu sunt cel mai mare. Am 11 ani” – spune cu mândrie copilul, ridicându-se în picioare, drept ca o lumânare. „Am grijăde cei mai mici, că tata e la poștă. Are o treabăacolo. Nu văjucați cu noi?” – întreabăel, bucuros.

Castelul din lego

Se așterne tăcerea. Un râset zglobiu o rupe. Un băiețel cu chip de înger murdar, îmbrăcat sărăcă cios, ni se agațăde picior: „Uite, uite, ce am făcut eu ” – zice el, arătând cu mânuța spre câteva piese lego sparte și decolorate, construite în chip de castel. Asistentul de la primărie nu mai spune nimic. Se uităcând la micuți, când la noi, de parcă ar duce un dialog cu propria-i conștiință. Sau poate, ca și noi, e

dureros de lucidă, că atunci când jucăriile vor rămâne doar amintiri din lumea magică a copilăriei, îi așteaptă existență de calvar. Iar ochii lor de copil vor fi plini de tristețe și griji. „Trăiesc, cu toții, doar din ajutorul social. Părinților lor nu prea le place munca. Însă, copiii au făcut o grămadă, fără să le pese că nu au cu ce-i hrăni. Îi chinuie, fără rost. Sărăcii” – mărturisește asistentul social, oftând. „Voi ați mâncat azi?” – întreabă ea. „Încă, nu. Poate mai încolo” – spune băiatul cel mare, supărat că i-a reamintit de o senzație pe care încerca din răspuț să o ignore. Să uite de tot, dacă se putea.

În beznă

Pe o măsuță, sunt așezate câteva lămpi cu motorină. Asistentul social spune că familia Dicu nu a avut electricitate niciodată. „Mănâncă la lampă sau la lumina lumânării. Am vorbit cu cei de la Electrica. Au spus că trebuie să dea câteva milioane bune, dacă vor să se racordeze la electricitate. Nu au de unde. De abia dacă le ajung banii să mănânce” – a mai spus asistentul social. Dintre cei cinci micuți, doar unul este la școală. Vrea să învețe, să ajungă mare. Nu știe dacă va reuși, însă, spune că va încerca. Pleacă, deși copiii ne roagă să mai rămânem puțin. Sunt de mult timp singuri. Ușa – pe ale cărei margini e prinsă o bucată de pătură, între frigul – nu are clanță. Doar un zăvor mare și greu de fier. „În casa asta și în beciul de lângă trăiesc 11 oameni. Într-o sărăcie oarbă” – concluzionează asistentul social, privind printre ulucile depărtate ale gardului.

În așteptarea luminii

La câțiva zeci de metri, mai sus, e o altă gospodărie fără electricitate. Și aici, sărăcia e la ea acasă. Două găște țipă de mama focului, iar un găscan ne sâșâie nervos. În prispa casei, o bătrână face cu mâna. Gonește păsările cu un lemn și le trage o înjurătură. „Da, ce este? Pentru ce ați venit?” – a întrebat ea. Ne prezentăm. „Aaa, sunteți de la ziar. Poate ne ajutați și pe noi să ne dea lumină. că ni se tot promite. Dumneavoastră puteți” – a spus ea, ceva mai bucuroasă. Casa în care locuiește Alexandrina Idu e veche și părgănită. Locuiește cu cei trei fii ai săi, care muncesc, cu ziua, pe unde apucă. „E rău de tot fără curent. E vai de capul nostru. Stăm la lumina lumânării” – povestește Alexandrina, supărată. „Băieții mei sunt toți de însurat, dar ce fată vrea să vină să stea aici, într-o casă vai de lume, fără curent?” – zice ea, sec. Singurul venit al Alexandrinei, este o pensie de 1,6 milioane lei vechi, din care trebuie să-și cumpere medicamentele pentru plămâni, inimă și ficat. Nu mai rămâne cu nimic.

Și ca și cum atâtă durere umană ar fi fost suficientă, asistentul social, ne-a povestit că mai există două familii care trăiesc într-o mizerie mai cruntă. „Greu de imaginat” – ne-am spus. Am acceptat, deși cu inima strânsă.

Condamnați la sărăcie

Iuliana Tache are 5 copii și, în 2004, a rămas văduvă. Cel mai mic are aproape 3 ani, iar cel mai mare 12. Locuiesc într-o clădire de birouri a fostului CAP, într-o singură încăpere. Cea mai mare dorință a femeii este să-și poată cumpăra un dulap, în care să pună hainele copiilor. „E cam scump, nu știu dacă voi putea” – spune ea, arătând grămada de îmbrăcăminte, aranjată pe jos. Robert, copilul cel mic, doarme liniștit, adâncit în lumea viselor. E mai blond decât toți ceilalți și are o față angelică. Îmbrăcat sumar cu o salopetă care i-a rămas prea scurtă, băiatul cel mare îi cere Iulianeii, în șoaptă, ceva de mâncare. Însă, femeia îl ignoră, făcându-i semn că are musafiri. Iese din nou la joacă. „Mereu vor dulciuri. De unde atâția bani? Sunt toate scumpe” – zice ea supărată, aprinzându-și o țigară. „De mâncare le dau și eu ce pot. Fasole, cartofi, piure cam atât. Altceva nu prea-mi permit” – mărturisește mama băieților. Iuliana nu mai vrea niciun copil. Are, deja, susține ea, prea mulți. „Nu mai vreau. Țăștia mi-au mâncat urechile. Și, oricum, nu mai am cu cine să fac” – râde femeia. „Am mai avut o fată. Da’ mi-a murit la naștere. Așa a fost să fie” – își amintește ea. Băiatul cel mare se întoarce. S-a săturat de bătut mingea. Ia caietele și cărțile și se apucă să-și facă temele pentru la școală. Scrie pe genunchi. Nu-și permit luxul să cumpere o masă. Ceilalți copii rămân tăcuți. Nu prea le plac necunoscuții. Par nefericiți. Tare nefericiți. Iuliana e dezinvoltă și vorbește cu prea multă ușurință despre sărăcia la care și-a condamnat copiii. Nu vrea compasiunea nimănui, însă, nici nu luptă pentru viitorul micuților. Ea s-a resemnat cu soarta. Vrea ca și băieții ei să facă la fel. „Aș vrea să mă angajez, dar nu știu unde. Mai muncesc cu ziua. Din când în când” – zice ea, trăgând cu nesaț din țigară.

Degradare umană

În aceeași clădire – a fostului CAP – într-o altă cameră, locuiește o familie cu trei copii. Au doi băieți și o fată, de cinci ani. Marius Mladin și Sorina Moacă trăiesc în concubinaj de vreo câțiva ani. Încă perechea în care trăiesc e atât de infectă – ți vine amețelă. Miroase oribil. Pereții sunt negri ca tăciunile de la lemnele de foc și țigări. În pat, fetița, doarme cu nasul într-o pătură mizerabilă. Pe tatăl ei, l-am găsit la masă. Mâncă niște pâine cu untură răncetă. E foarte nervos. Concubina a plecat, de câteva zile, cu lumea în cap. Îi cam plac bărbații. Și băutura. „S-a dus după bărbați. Așa face mereu. O apucă des dorul de ducă. Și-a lăsat copiii și s-a dus dracului. La dracu’ să o ia, acolo s-a dus” – repetă el, nervos. „Mi-a spus vecina că acum câteva seri a făcut sex cu vreo cinci bărbați pentru niște sticle de bere. Unul intra, altul ieșea. Au văzut oamenii” – mai spune Marius, supărat.

Bărbatul spune că s-a săturat până peste cap de Sorina și este decis să nu o mai primească acasă. „O bat degeaba. Nu înțelege. Tot așa face. Mi-a recunoscut că ceilalți doi copii nu i-a făcut cu mine. Am zis să treacă de la mine, ce era să mai fac? Dar nu mai pot nici eu” – decide el. Povestește că Sorina e foarte leneșă. Apoi, trage de sub pat un lighean cu haine, acoperite de o apă-pământie. „De abia a spălat și ea câteva trențe. Le-a lăsat în apă și a plecat. I s-a părut greu să le limpezească, tace, da’ de plecat i-a plăcut să plece. Cine știe pe unde o fi. Cât era acasă, dormea până la

ora 12 ziua. Atunci se trezea din beție” – mai zice el. O strigăpe Iuliana, vecina sa, își aprinde o țigarăși o roagăspovestească episodul cu Sorina, de zilele trecute, când a făcut dezmaț. „Am văzut eu. Nici eu nu sunt ușăde biserică , dar asta e prea de tot. I-am spus lu’ vecinu’ săo lase. E păcat de copiii ăștia” – concluzioneazăIuliana. Îi facem semn asistentului social că ar fi mai bine sămergem. Ieșim repede din curte, parcă alungați de la spate de o forțănevăzută. Niciunul dintre noi nu vorbim. Privim absenți peisajul ce se desfășoară, văzut din mașină, ca o rolăde film. Și parcă , în urechi, ne țiuie râsetele cristaline ale familiei Dicu, pe retinăne-a rămas întipărit chipul de înger al lui Robert, băiatul Iulianeii, iar în haine ne-a intrat mirosul de îmbâcsit, de funingine al încă perii unde trăiesc Marius și Sorina.

Olivia Parvu